

[Daim tknmz sevgiy v sayya layiq xsiyyt](#)

lahi, SN ona gr ibadt etmirm ki, ndns ehtiyatlanram (qorxaqlarn itatidir), onun scd qlmram ki, / (vzind mkafatlandrasan (tacirlrin sitayiidir), o sbbdn ibadtdym ki, SH buna LAYQSN... /Hzrt li (

/(Islaminsesi.az-dtdym ki, SH buna LAYQSN... /Hzrt li (

Bir ne il nc - Doktor Mvsm Smdovun yarmsrlk yubileyind qlm almdm bu stirlri... O zaman da ad gn hval-ruhiyyisind deyildik, bugnlrd is Hacnn znn ruh yxskliy baxmayaraq, biz tamamil bdbinldik: Bak Apelyasiya Mhkmsi onun 3 il mddtin Qobustan qapal hbsxanasna gndrilmis bard Qarada Rayon Mhkmsinin sassz qrarn qvvd saxlad. Btn tinliklr baxmayaraq, AP sdrinin xarakteri mvqeyi, zmi, iradsi, iman, mbarizsi dyimdiy v bu sbbdn portret cizgilrinin d pozulmamas zndn haqqnda yazlanlar aktualln itirmdiy gr :hmin mqal il bir d tan olaq

Mn sovet qlncnn azacq ksrdrn ddy dvrlrd srf dini olmasa da, btn varl il mnvi-xlaqi dyrlr v mental xsusiytylr saslanan bir mhitd doulub bymm. Rhmtlik anam, nnlrim, babalarm namaz qlb oruc tutar, xms-zkat verrdir. mr be mruf (yaxlqlara dvt) v nhy z mnkr (pisliklrdn kindirmk) ailvi mzakirlrin sevimli mvzusu idi. Hr ksin uaqlq alar onun vtnei, isti yurd-yuvasdr, deyirlr. Hmin illr mnim d yaddamda drin izlr buraxb; dnclrimin, xatirrimin bdi msknin dnb... Ateist rejimin bzi qadaalarna, mscidlri anbarlara evirmsin baxmayaraq, paytaxtdan ox uzaqlarda yerln o mntqd Haqq-talann sonuncu v n mtrqqi dini hyat trzin nfuz elmidi, ham klassik slama tapnmd, insanlarn qlbind iman nuru - lahi mhbbt vard, Allahn birliyin, Hzrt Mhmmdin (s) Onun Rsulu olmasna qlbn inanr, bunu dild klmeiyi-hadt .klind iqrar edir, frdi ibadtd hr hans maneiliklrl zlmirdilr

Lakin 1999-cu ild taleyin xobxt (tsadf yox) mntiquyunluu nticsind slamlarla rastlamam, mr yolumun Azərbaycan slam Partiyasndan kemsii, pe faliyytimin bu qurumun mtbuat xidmti il balanmas yuxarda tsvir olunan dnyagrni yeni alarlar ictimai-siyasi rngarnglik lav eldi. yrndim ki, Qurani-krimin ayrinin yaln 3 faizi ibadi imi, qalan 97 faizi elm, mdniyyt, tbit, birgyaay, dalt, siyast v sair bard yrdir, yol gstrir. Hmin tkilat vasitsil gnc yalarmdan qdim Azərbaycanmzn bir ox gulrini, mslman dnyasn mxtlif blglrini gzdim, frqli dnc trzi, geyim, mtbx, adt-nnlrl tan oldum. He zaman azalmayacaq qazancm is byk xsiyytlrl .nsiyytim, srhdrlimiz daxilind v knarda Allah xatrladacaq xeyli sayda dostlardr

AP-in tmli Hac likram liyev, Hac Vaqif Qasnov v Hac Hacaq Nuri trfindn qoyulsa da, mn i balayanda zindan hyat yaayrdlar; sdr Hac Mzffr Cbraylzad idi - gzl insan, tcrbli din alimi. Sonra onlar da azadla qovudular, partiya rhrliyind tmsil olundular, hrsi bir alm, sl el asaqqal kimi xatirimd qalb, ne illrin kin-kdurtini aradan qaldracaq, qan davasn dayandracaq nfuzlar, hrmtlri vard. Allah dnyasn dyinlr qriqi-rhmt elsin, mxtlif vaxtlarda lkmizdki slam hrkatnn banda durdular v gnclrin, iin keyfiyytini yksltmyin xeyrin vziflrindn istefa verdilr. mumiyytl, Azərbaycan siyasi kuluarlarna de-fakto istefa mdniyytini AP .gtirib, desm, yqin ki, kims mniml mbahisy girimz

2007-ci ildn is siyasi quruma Mvsm Smdovun liderliyi dvr baland ki, sentyabr 4-d 50 ya tamam olan bu xsiyyt v dvr bard bir qdr geni shbt amaq niyytindym. Tkç o sbbdn yox ki, vaxtil birg almç (artq, mn hmin qurumda yoxam). Yaln onuncun deyil ki, Hac qondarma ittihamlarla hbsxanaya salnb (Allah cmi mhbuslarn qapsn asn). n sas bir mqama gr ki, sadc o, haqqnda danlmaa, cmiyyt tqdim edilmy, geni ktllr tandlmaa (znn buna ehtiyac .yoxsa da) layiqdir, vssalam

O zaman ASDP-nin qrargahnda ba tutan konfrans, xlar, M.Smdovun sslrin mtlq ksriyytini

toplama v nitqi il mayit olunan shnlr indi d gzlrimin qarsndadr. Yeni sdrdn gzlntilr byk idi slam Partiyas myyn meyllnmlr, qeydiyyat, proseslrd gerilik, seki uursuzluqlar nqteyinzrindn haql-haqsz tnqidr tu glirdi. slamn adn dayan bir siyasi quruma ayr-ayr vaxtlarda ya dini elmlrdn uzaq siyasti, ya da ictimai hyatdan tcrid olunan lahiyyat rhrlik elmidi v sair. Hac Mvsm ilk gliindc az qala bdbinlik uurumuna yuvarlanacaq inancl ksimd ruh yxskliyi formaladrma, bu drgdki xrda ixtilaflara son qoyma, AP-i siyast v ilahiyyat qanadlar il prvazlandrma bacard. Bli, yarand gndn qaplar hamnn btn vtn, din, xalq, mnviyyat tssbkelrinin zn aq slamlarn siyasi tkilat daim radikalizmdn uzaq, "o kafirdir, bu mrtdidir" qymtlnDIRMSINI yaxna buraxmadan faliyyt gstrmidi. Amma glin gizltmyk, daha oxrq dyrlrindn qidalanan bir tsisatn Qrb hvali-ruhiyyisinin hkm srdy cmiyyt addm-addm .inteqrasiyas mhz yeni rhbrin uzaqgrnliyi v mqsdynl mli ilri nticsind mmknlirdi

M. Smdov xarakterc tvazkar adamdr, tn mddt rzind szlrind v hrktrind bir df d olsun hr hans "mn", "eqo"ya rast glmdim, birinci xsin tkind danmaq mcburiyytind qalanda is ssini lap yavadar, zn "bndeyi-hqir" adlandrard. Mediaya verdiyi hdsiz nm, KV-lrl laqni yxsk dyrlndirmsi, jurnalistlri xsn qbul elmsi, qzetlrdn, saytlardan nvanlanan suallar birbaa cavablandrmas bel, bu xsusiyetin klg salmrdr. nki zrin Haqq yola bdlilik, daltin brpasna kmk, Hqiqtin dzgn atdrimas kimi tin v hmiyytli missiya gtrmd. Bilirdi ki, 70 illik "qrmz imperiya"nn sartindn xan v batil ideyalarn axd lkd klassik dinin tbliindn tr tribuna lazmdr, hmin krsnn rolunda is ya minbr idi, ya da mtbuat. Onda bir natiqlik qabiliyyti vard, slami mntiq v flsfdn x etmsi qsa mddtd az szl fikirlrini saslandrmaa imkan verirdi. Yadmdadr, tez-tez ofis hakimiyet v mxalift drgsindki rqiblrl yaxn qzetlrln yndmsiz, txribat suallarla yklnmi mxbirli trif buyurar v zlri d bilmdn Hac Mvsmn cazibsin, sehrli aurasna drdlr. Belc, smimiyeti, drstly, srrastl il hmshbtin sirayt etmkl qnrindkinin arzuolunmaz fikirlrini d "zrrsizdirrdi". Nticd yrdilmi, AP-i "yxb srmy" glmi yazar n pis halda bdxah niyytindn danar, .yaxud da tamam frqli mqal il x edrdi

mr boyu lahi razl qazanmaq n alan, dnyaya axirtin tarlas kimi baxan bu azad, csartli, lyaqatli bndnin vcudunda yalnz Allah xofu zn yer tapmd. Hrdn otana daxil olub Qurani-krimdn xsusil Qiyamt gn, xilqtin Xaliqi qarsnda imtahan mslrlri il bal aylri oxuduu zaman kvrldiyini, yarpaq tki titrdiyini grrdm. Hzrt Peymbrin, hli-Beytin, shabrlin, din alimlrinin raftli hyat v faliyytini rnk sayr, slam tarixinin qhrmanlqlarla dolu shiflrindn n boyda ruhlanrdsa, facili mqamlar, Haqq yolularnn mzlumiyytini yada salanda bir o qdr kvrlir, gz yalarn saxlaya bilmirdi. Onun ibadti d ulu Yaradanla mbhm nsiyyt, gizli razi-niyaz klind idi. Vkil Anar Qasml hbsxanadak gr zaman hmin epizodlardan birini bel xatrlayr: "yldik. ay gtirdilr. Mn idim. Hac is lini stkann zrin qoyub narahat olmama, tam soyumasn gzldiyini syldi. Belc, shbtimiz xeyli kdi. Hmin mddtd hiss eltdirms d, sonrak grlrd bildim ki, oruc tutur. "...Ramazan ay da deyildi

Hac Mvsm dyantini, mvqeyini, qtiyytini zindann soyuq divarlar arasnda da sarsda, dyi, sndra bilmdilr. O n susdu, n balanma dildi, n d dediyi sz dyidi. El milyonlarn tand v sevgi .bsldiyi z Tanrnn sadiq bndsi olaraq qald

N istyirdi Hac Mvsm v ny gr mmurlarn qzbin glib sassz yer bel bir czaya mhkum olundu? 20 il qabaq deyirdi ki, BMT-nin illik sammitind Azrbaycann razi btvlyn ss vermyn lklr ATT-in Minsk Qrupu rivsind Qaraban taleyini daltli hll ed bilmzlr, bu gn hakimiyet d bel qnat glib. Sylyirdi ki, badan ayaa gnaha, irkaba, korrupsiyaya bulam mmur ordusu xalqn maln apb talayr, "Beynlxalq Bank ii"n v digr maliyy maxinasiyalarna gr onlarla sahibkar iri salnb, yzlrl adam dindirilir, axtardadr, smrln milyonlarsa qaytmr ki, qaytmr. Bildirirdi ki, "Avroviziya" tipli musiqi yarmalar milli-mnvi dyrlr ziddir, bdxrclikdir, hanssa qllobal drdimiz drman ola bilmz, sianlar oynaan bdc v zdniraq Konita rsvayltn timsalnda hammz bunun ahidiyik. styirdi ki, sovrulub aparlan tbii srvtlrimizin vzind supergclr haqq ssimiz ss versinlr, Ermnistan tcavzkar dvlit kimi tansnlar, son vaxtlar beynlxalq almd tklnmyimiz bu

.sahd d konkret i grlmdiyini, uduzduumuzu gstrir v sair

Bli, hyatda ba tutan hr eyi byk Yaradann tqdiri sayan v buna gr kranlq hissi yaayan ziz dostumuz, zindan taleyni d, isti yuvasndan, domalarndan uzaqda 50 yann tamamn da lahi mslht hesab edir. Lakin hmin yubiley Azrbaycann, regionun hrriyyt, rvnfikirliy, trqqiy, urlardak inqilaba dyr vern; zlml, haramla, talanla, yaltaqlqla, kllikl barmayan; Allaha, din, .mqddsata mhbbt bslyn hr bir sakininin ryind, ailsind, obasnda xsusi tntn il keirilir

!lli yan mbark, Hac Mvsm, Allah tezlikl snin v btn hbsxanadaklarn qapsn asn, inallah

Qurban Cbrayl